

แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

Guidelines for the Development of Resource Mobilization for

Educational Administration in Schools Under the Office of

MahaSarakhm Primary Educational Service Area 3

ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย*

Narongrit Pratumchai*

ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ**

Chayakan Ruangsuwan**

รับบทความ: 31 ตุลาคม 2564 / แก้ไขบทความ: 1 ธันวาคม 2564 / ตอรับการตีพิมพ์ 18 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น จากกลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษา 105 โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 105 คน และครูผู้สอน 621 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.93 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.75 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.94 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.36 - 0.74 สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน จากผู้ทรงคุณวุฒิ

* นักศึกษาปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

* Master's Degree of Faculty of Education Educational Administration Rajabhat Mahasarakham University

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** Advisor: Faculty of Education Educational Administration Rajabhat Mahasarakham University

9 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการตีความแล้วนำเสนอแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.34 3) แนวทางการพัฒนา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด พบแนวทางการพัฒนา 24 แนวทาง แบ่งเป็น ทรัพยากรการเงิน 8 แนวทาง ทรัพยากรบุคคล 6 แนวทาง ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ 5 แนวทาง และทรัพยากรการบริหารจัดการ 5 แนวทาง

คำสำคัญ: การระดมทรัพยากร แนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the components of resource mobilization for school administration 2) To study the current condition Desirable conditions and the need for mobilization of resources for school administration. 3) To study the guidelines for the development of resource mobilization for educational administration in schools. The research was divided into 2 phases. Phase 1 study the current situation. Desirable Conditions and Necessary Needs From the sample group, 105 schools were divided into 105 school administrators and 621 teachers. The tool was a questionnaire. The Item Objective Congruence Index (IOC) value 0.80–1.00, the reliability of current conditions 0.93, the discrimination between 0.38 - 0.75, the reliability of expectations 0.94, the discrimination between 0.36 - 0.74 The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and Priority Needs Index. Phase 2 studied the guidelines for the development of resource mobilization for educational administration in schools using the interview forms, interviewed 9 senior experts and using the descriptive analysis.

The results of the research were as follows: 1) The composition the mobilization of resources for educational administration in the school as a whole were at the most appropriate level. 2) The overall current condition is at a high level. The overall desirable condition was at the highest level. and the index of prioritization of the necessary needs is between 0.30 - 0.34. 3) Development guidelines There is an overall fit and feasibility. at the highest level. Found 24 development guidelines, divided into Financial Resources 8 Approaches. Human Resources 6 Approaches. Material Resources 5 Approaches. and management resources 5 Approaches.

Keywords: Resource Mobilization, Guidelines for the develop, Educational administration

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ และ สร้างความสามารถในการแข่งขันทั่วโลก โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อมวลชนหรือการศึกษาเพื่อคนทุกคน (Education for All) และได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ต้องใช้ทรัพยากรพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น.1) รวมทั้งจัดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา สร้างหลักประกันแก่กลุ่มผู้พิการ ชนเผ่าพื้นเมือง และเยาวชนให้เข้าถึงการศึกษาและอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน บัญญัติไว้ในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 และในมาตรา 59

การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษา เป็นนโยบายพื้นฐานทางด้านการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2562 โดยเป็นกฎหมายแม่บทเพื่อเป็นฐานหลักในนโยบายแห่งรัฐด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการกีฬาของประเทศและเป็นฐานหลักในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศการนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ผลต่อการศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานทางการศึกษา (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2544, น.43) กล่าวไว้ในทางบริหารการศึกษา ถือว่า 4M's อันได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และการจัดการ (Management) เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 (รายงานผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สพป. มหาสารคาม เขต 3, 2562, น.4) เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 6) ประสานระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศึกษา ประชานิเวศน์และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ดำเนินการและ

ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา 11) ประสานการปฏิบัติ ราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย อีกทั้ง ประสบปัญหาสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นปัญหาเนื่องจากการกำหนดนโยบายและแนวทางการ ปฏิบัติมาจากส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อยมากโรงเรียนต้องรอ รับการจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลางในทุกด้าน จึงทำให้การบริหารจัดการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทรัพยากรที่ขับเคลื่อนในการบริหารงานของสถานศึกษาที่ไม่เพียงพอ ขาดความเหมาะสมและยังไม่มีคุณภาพ เท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่สอดคล้องกับปัญหาในระดับชาติ เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถระดม ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาจากผู้ปกครองและชุมชนได้มากนัก โดยพบว่าผู้ปกครองของนักเรียน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน ผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่มีฐานะ ยากจน เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนได้มีการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ และขนาดของโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ทำให้ โรงเรียนแต่ละขนาด ได้รับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นเหตุที่ ทำให้โรงเรียนในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จะต้องมีความต้องการ ในการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับนำไปเป็น แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ เทคนิค รูปแบบวิธีการในการระดม ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากร การเงิน ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรการบริหารจัดการ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตาม บริบทของแต่ละโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1) ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ทั้งหมด 145 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 145 คน และครูผู้สอน 862 คน รวมทั้งหมด 1,007 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1973, อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2562, น.467) จากประชากร 145 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 105 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 105 คน และครูผู้สอน จำนวน 621 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดออกเป็นอำเภอ แล้วทำการเทียบบัญชีไตรยางค์เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ผลแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	อำเภอ	สถานศึกษา (โรงเรียน)		ผู้บริหาร (คน)		ครูผู้สอน (คน)		รวม (คน)
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
1	โกสุมพิสัย	73	52	73	52	438	315	367
2	เขียงยืน	37	27	37	27	219	158	185
3	กุตุรัง	23	17	23	17	133	96	113
4	ชีนชม	12	9	12	9	72	52	61
รวมทั้งหมด		145	105	145	105	862	621	726

3) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การวิจัยในระยะนี้เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และข้อสรุปที่ได้จากกรอบแนวคิดตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.93 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.75 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.94 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.36 - 0.74 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับอำเภอ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

4) วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากต้นสังกัดถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างพร้อมแนบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยแบบฟอร์มกูเกิล (Google Forms) โดยมีลิงค์การตอบแบบสอบถามและสแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) ซึ่งทางผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม ใช้เวลาประมาณ 15 วัน

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยมีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 103 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหาร 103 คน ครูผู้สอน 609 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 712 คน คิดเป็นร้อยละ 98.07 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.123-124)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลแล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาเรียงค่าคะแนน $PNI_{Modified}$ จากสูงไปต่ำ และนำค่าคะแนน $PNI_{Modified}$ ในแต่ละประเด็นมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร (Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) (สุวิมล ร่องวานิช, 2558, น.279)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนละ 3 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยจัดตั้งมูลนิธิโรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด และมอบทุนการศึกษาให้นักเรียน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 โรงเรียนบ้านดงหลบใหม่สามัคคีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มีการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยจัดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ปี 2560 รวมยอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ได้มากกว่า 4 ล้านบาท และเชิญบุคคลภายนอกสถานศึกษา มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ จัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 คน

2) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสร้างโดยข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ระยะที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากต้นสังกัด ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยทำการนัด สถานที่ วัน และเวลา รูปแบบการให้สัมภาษณ์ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวก

3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามสถานที่ วัน และเวลา รูปแบบการให้สัมภาษณ์ที่นัดไว้และได้ขออนุญาตใช้อุปกรณ์ในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์ด้วยวิธีการตีความแล้วนำเสนอแบบพรรณนา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ทรัพยากรการเงิน 2) ทรัพยากรบุคคล 3) ทรัพยากรการบริหารจัดการ และ 4) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{Modified} (I – D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทรัพยากรบุคคล	3.54	0.66	4.70	0.25	0.32	2
2. ทรัพยากรการเงิน	3.52	0.50	4.73	0.22	0.34	1
3. ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์	3.55	0.63	4.68	0.29	0.31	3
4. ทรัพยากรการบริหารจัดการ	3.58	0.73	4.67	0.27	0.30	4
รวม	3.54	0.63	4.69	0.25	0.32	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ทรัพยากรการบริหารจัดการ ($\bar{X}= 3.58$, S.D.= 0.73) รองลงมา คือ ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}= 3.55$, S.D.= 0.63) ทรัพยากรบุคคล ($\bar{X}= 3.54$, S.D.= 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทรัพยากรการเงิน ($\bar{X}= 3.52$, S.D.= 0.50) ตามลำดับ

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.69$, S.D.= 0.25) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ทรัพยากรการเงิน ($\bar{X}= 4.73$, S.D.= 0.22) รองลงมา คือ ทรัพยากรบุคคล ($\bar{X}= 4.70$, S.D.= 0.25) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}= 4.68$, S.D.= 0.29) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทรัพยากรการบริหารจัดการ ($\bar{X}= 4.67$, S.D.= 0.27) ตามลำดับ

ผลการศึกษาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน และมีความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.32 ($PNI_{Modified} = 0.32$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนความต้องการจำเป็นสูงไปหาต่ำ คือ ทรัพยากรการเงิน ($PNI_{Modified} = 0.34$) รองลงมา คือ ทรัพยากรบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.32$) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ($PNI_{Modified} = 0.31$) และทรัพยากรการบริหารจัดการ ($PNI_{Modified} = 0.30$) ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สรุปผล ดังนี้

1) ทรัพยากรบุคคล บุคลากรทางการศึกษาควรสำรวจข้อมูลอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาอยู่เสมอและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความเหมาะสมตรงตามวิชาชีพนั้น ๆ จัดหาบุคคล โดยการคัดเลือกมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ติดต่oprะสานงาน ขอความร่วมมือจากชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ จัดวางบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ตรงตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และติดตามประเมินผลบุคลากรของสถานศึกษาทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตรงตามตัวชี้วัดและต่อเนื่องเป็นประจำ

2) ทรัพยากรการเงิน บุคลากรทางการศึกษาควรร่วมกันประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงิน หรืองบประมาณกับคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายงาน ตามแผนงาน โครงการที่วางแผนไว้ สำรวจความเร่งด่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้เงินหรืองบประมาณ แลหารายได้อื่นและที่มาของเงินอย่างชัดเจน ดำเนินการจัดหาเงิน หรืองบประมาณ โดยการเสนอขอเงินงบประมาณ การขอรับการสนับสนุน การขอรับบริจาค จัดผ้าป่าเพื่อการศึกษา จำหน่ายของที่ระลึก จัดกีฬาการกุศล เป็นต้น ชี้แจงแจ้งความจำเป็นเชิญชวน ประชาสัมพันธ์ ร่วมกันบริจาคเงิน สิ่งของต่าง ๆ ผ่านช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา หรือมูลนิธิเพื่อการศึกษาจากผู้มีจิตศรัทธาที่มีจุดหมายในการพัฒนาการศึกษา

ใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์และความต้องการจำเป็นของโครงการ แผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ ประกาศยกย่อง เกียรติคุณแก่ผู้ร่วมบริจาค องค์กร ร้านค้า หน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุน และควบคุม ติดตามการใช้เงิน หรืองบประมาณ ตามระเบียบ กฎหมาย แผนงาน โครงการ อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน มีความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้

3) บุคลากรทางการศึกษาควรสำรวจความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ สิ่งก่อสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน ร่วมกันประชุมวางแผนการคัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จัดหมวดหมู่ ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการใช้ตามแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรมการเรียนรู้ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์อย่างเป็นระบบ ประชาสัมพันธ์ชี้แจงสร้างความเข้าใจในความต้องการจำเป็น โดยการเชิญ ชวนร่วมบริจาคจากวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่าง ๆ ที่ทันสมัยตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน จัดทำโครงการ แลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม ระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย และแจกจ่ายวัสดุ การเรียนให้กับครู นักเรียนที่ขาดแคลนอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์นั้น และ ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ สื่อ นวัตกรรมทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังการใช้ งาน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนดูแลรักษา ซ่อมแซมบำรุง ปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยพร้อมใช้งานอยู่ เสมอ

4) บุคลากรทางการศึกษาควรร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อาศัย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญและปัจจัยต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเวลา และ สถานการณ์ เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ดำเนินงานตามแผน และสอดคล้อง กับนโยบายที่เป็นปัจจุบัน จัดหาคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการตามภารกิจเป้าหมายของงาน ตรงตาม วัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้สนับสนุนทรัพยากร กำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานด้วยแผน หรือโครงการที่ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA และหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุก ๆ ฝ่ายสามารถติดตาม ตรวจสอบได้ สรุปรายงานโครงการต่าง ๆ นำมา วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพสูงสุดต่อสถานศึกษาในปีถัดไป

4. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ดังนี้

1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับ ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ได้แก่ 1) ทรัพยากรการเงิน 2) ทรัพยากรบุคคล 3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และ 4) ทรัพยากรการบริหารจัดการ ตามลำดับ

2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ทรัพยากรการเงิน 2) ทรัพยากรบุคคล 3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และ 4) ทรัพยากรการบริหารจัดการ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 การวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทรัพยากรการบริหารจัดการ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานแสวงหาทรัพยากรบุคคล เงิน สิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่หลากหลาย อาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการบริหารงาน ประชุมร่วมกันกำหนดนโยบาย ทิศทางในการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้หน่วยงานบุคคล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการร่วมบริจาค เงิน สิ่งของต่าง ๆ และร่วมจัดการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผน และสอดคล้องกับนโยบายที่เป็นปัจจุบันของการระดมทรัพยากร ให้เพียงพอและเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์กับลักษณะของงาน มีการควบคุม ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สังเวียน มาลาทอง (2556, น.60 - 65) ได้ศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิษณุภาส สว่างใจ (2558, น.128-136) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ในเขตอำเภอปลาปากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เทียนขาว (2558, น.52-62) ได้ศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเคียนซาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านทรัพยากรการจัดการ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถอภิปรายผลรายละเอียดดังนี้

1) ทรัพยากรบุคคล บุคลากรทางการศึกษาควรร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความเหมาะสมตรงตามวิชาชีพนั้น ๆ มีการจัดหาบุคคล โดยการคัดเลือก เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ติดต่oprสานงาน ขอความร่วมมือจากชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

เรียนรู้ จัดวางบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ตรงตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล รวากกลาง (2555, น.245-252) ได้ศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนปง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรด้านบุคคล ควรมีการวางแผนร่วมกับชุมชน ประชาสัมพันธ์ แสวงหาและรวบรวมแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ มีการเชิญผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จากภายในและภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับครู บุคลากร และนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพมณฑา ทนุกการ (2558, น.27-47) ได้ศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ทรัพยากรด้านบุคคล สถานศึกษาควรประชุมครูผู้ปกครอง เสนอนโยบายสรรหาครูภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยแจ้งให้ผู้ปกครองเข้าใจ ยอมรับเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของครูภูมิปัญญา ควรสรรหาครูภูมิปัญญาที่มีความรู้ตรงกับความต้องการของเศรษฐกิจในท้องถิ่น

2) ทรัพยากรการเงิน บุคลากรทางการศึกษาควรร่วมกันประชุมวางแผน ดำเนินการจัดหาเงิน หรืองบประมาณ โดยการเสนอขอเงินงบประมาณ การขอรับการสนับสนุน การขอรับบริจาค จัดผ้าป่าเพื่อการศึกษา จำหน่ายของที่ระลึก จัดกีฬาการกุศล มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา หรือมูลนิธิเพื่อการศึกษา จากผู้มีจิตศรัทธาที่มีจุดหมายในการพัฒนาการศึกษา ใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์และความต้องการจำเป็นของ โครงการ แผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการควบคุม ติดตามการใช้จ่ายเงิน หรืองบประมาณ ตามระเบียบ กฎหมาย แผนงาน โครงการ อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพมณฑา ทนุกการ (2558, น.27-47) ได้ศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ทรัพยากรด้านเงินทุน สถานศึกษาควรดำเนินการสำรวจความขาดแคลนและความด้อยโอกาสของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลเสนอต่อผู้บริจาคที่มีวัตถุประสงค์ให้จัดตั้งกองทุน เขียนโครงการสนับสนุนและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเงินกองทุนรวมทั้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาจากเงินที่ผู้บริจาคมีวัตถุประสงค์ให้จัดตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาภา เบญจธรรมธร (2562, น.47-66) ได้ศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณควรมีการกำหนดแนวทางในการใช้งบประมาณ โดยยึดระเบียบ กฎหมายควบคู่กับระบบการบริหารการเงิน การบัญชีและมีการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Brown (1993, p.42) ได้ให้ความหมาย การระดมทรัพยากรไว้ว่า หมายถึง การชักชวนบุคคลหรือองค์กรให้มาสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อจัดโครงการ/กิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ekere, Scholastica Cyril and Oduntan, Adewale Babatope (2018, pp.1018-1023) ได้ศึกษาการระดมทรัพยากรของหัวหน้าครูและคณะกรรมการบรรลุป่าหมายระดับประถมศึกษาใน Odukpani พื้นที่การปกครองท้องถิ่นของรัฐโครสรีเวอร์ไนจีเรีย พบว่า การระดมทุนด้านการเงิน ทางกายภาพ และทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ บุคลากรทางการศึกษาควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์อย่างเป็นระบบ ประชาสัมพันธ์ชี้แจงสร้างความเข้าใจในความต้องการจำเป็น โดยการเชิญชวนร่วมบริจาคจากวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่าง ๆ ที่ทันสมัยตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม ระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย และแจกจ่ายวัสดุการเรียนให้กับครู นักเรียนที่ขาดแคลน อย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของปิยธิดา ตรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช (2536, น.239-240) กล่าวถึง วัสดุอุปกรณ์เป็นทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่ ผู้บริหารจะต้องดูแลให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด โดยจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการ ทำงานได้อย่างเพียงพอ และทันต่อความต้องการแต่ละขณะเดียวกันจะต้องจัดหาเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ กำหนดความต้องการ การจัดหาและแจกจ่าย การบำรุงรักษาและการจำหน่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล รวากกลาง (2555, น.245-252) ได้ศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรทาง การศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนปง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี โรงเรียน ควรสร้างภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนครุภัณฑ์วัสดุ สื่อ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยี ควรมีการ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับทราบถึงการขอรับการ สนับสนุน ครุภัณฑ์วัสดุ สื่อ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง

4) ทรัพยากรการบริหารจัดการ บุคลากรทางการศึกษาควรดำเนินงานตามแผน และ สอดคล้องกับนโยบายที่เป็นปัจจุบัน จัดหาคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการตามภารกิจเป้าหมายของงาน ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้สนับสนุนทรัพยากร มีการกำกับติดตาม ควบคุมการ ปฏิบัติงานด้วยแผน หรือโครงการที่ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA และ หลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุก ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของธวัชชัย เปรมปรีดี (2543, น.88-90) กล่าวถึง การจัดการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานมีระบบระเบียบไม่ขัดกับงานดำเนินไปด้วยดี จะต้องอาศัยกระบวนการและขั้นตอน การวางแผนโดยมีการสำรวจ การแสวงหา การเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยเหนือ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ หรือ องค์กรเอกชน การติดตาม ประเมินผลเป็นการตรวจสอบการทำงานทุกระยะ เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทรัพยากรที่โรงเรียนได้รับ สรุป รายงานและประชาสัมพันธ์ผลทรัพยากรให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และสอดคล้องกับสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น.249) รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จ ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการ ประสานงานที่ดีตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์และการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การระดม ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนต่อไป

2) จากผลการวิจัย พบว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนในสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทรัพยากรการบริหารจัดการ ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาดังกล่าวและวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาด้วยแนวทาง ดังนี้

1) บุคลากรทางการศึกษาควรร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ดำเนินงานตามแผน สอดคล้องกับนโยบายที่เป็นปัจจุบัน ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้สนับสนุนทรัพยากร

2) บุคลากรทางการศึกษาควรกำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานด้วยแผนงาน สร้างความเชื่อมั่นให้กับทุก ๆ ฝ่ายสามารถติดตาม ตรวจสอบได้ นำผลการสรุปรายงาน นำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สูงสุดต่อสถานศึกษาในปีถัดไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรการเงินเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน

2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรการเงินเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2562.

สืบค้น 20 เมษายน 2563. <https://www.moe.go.th>

ทิพนธนา ทนุการ. (2558). การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ว.สังคมศาสตร์วิจัย. 6(2), 27-47.

ธวัชชัย เปรมปรีดี. (2543). ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน. อักษรไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

เบญจามา เบญจธรรมธร. (2562). การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ว.ราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 6(2), 47-66.

ปิยธิดา ตรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช. (2536). การบริหารงานสาธารณสุข (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2544). ทรัพยากรการบริหารการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช.

- วิชัญภาส สว่างใจ. (2558). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ในเขตอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *ว.มหาวิทยาลัยนครพนม*. 5(2), 128-136.
- สังเวียน มาลาทอง. (2556). การศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. *ว.วิจัยร่วมไพพรรณี*. 7(3), 60-65.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3. *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. พรักหวานกราฟฟิค.
- สุภิญญา เทียนขาว. (2558). การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *ว.นาคบุตรปริทรรศน์*. 7(1), 52-62.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพล รวกลาง. (2555). แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กกลุ่มโรงเรียนปง 2. *ว.ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น (วิจัยบัณฑิตศึกษา)*. 7(1), 245-252.
- Brown. (1993). *Principles of Language Learning and Teaching*. (3 rd ed.). San Francisco State University.
- Ekere, S. C. & Oduntan, A. B. (2018). Head teachers' resource mobilization and public primary school goals attainment in Odukpani local government area of cross River state, Nigeria. *International Journal of Science and Research (IJSR)*. 6(8), 1018-1023.